

Dosarul nr.3ra-1109/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani - I. Secrieru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivan Culciu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terți Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea stabilirii și achitării pensiei,

împotriva deciziei din data de 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a menținut hotărârea din data de 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 27 septembrie 2019 Ivan Culciu a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terți Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula vechimea în muncă cu avantaje, obligarea recunoașterii în calitate de document ce conferă dreptul la recalcularea vechimii în muncă a certificatului emis de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia nr.34/19-160, conform căruia vechimea în muncă constituie 32 ani 2 luni 25 zile, obligarea includerii în vechimea de muncă a avantajelor de două luni vechimea pentru o lună de serviciu pentru perioada activității în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie cu emiterea unui act individual în acest sens, în scopul stabilirii pensiei ulterioare în dependență de vechimea în muncă. (f.d.2-6)

În motivarea cererii de chemare în judecată Ivan Culciu a indicat că a activat în organele afacerilor interne, inclusiv, în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie.

Prin ordinul nr. 221ef din 15 mai 2019 a Inspectoratului General al Poliției și-a încetat raportul de serviciu cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI.

Reclamantul a menționat că la 30 mai 2019 Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia i-a eliberat certificatul nr.34/19-1601, în baza căruia i s-a calculat vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, inclusiv cu avantaje, ce constituie 24 ani, 5 luni și 08 zile.

În acest context Ivan Culciu s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere, prin care a solicitat recalcularea vechimii în muncă cu includerea avantajelor de două luni vechime pentru o lună de serviciu pentru perioada activității în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie.

Prin răspunsul nr. C-1911/19 din 29 august 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat în satisfacerea cererii din motivul că perioada de activitate în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie nu poate fi calculată cu avantaje, nu cade sub prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

În opinia reclamantului răspunsul și actele Casei Naționale de Asigurări Sociale sunt ilegale, deoarece autoritatea pârâtă urma să-i calculeze vechimea în muncă cu avantaje, ori în perioada efectuării serviciului în organele afacerilor interne și anume în Izolatorul de Detenție Provizorie a fost supus riscului sănătății și vieții, având contact direct cu persoanele reținute, inclusiv contagioase.

Prin hotărârea din data de 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a anulat decizia cu număr sistemic 12/2019/17592 a Casei Naționale de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial Comrat din data de 26 iunie 2019 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1911/19 din data de 29 august 2019, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent, să-i stabilească lui Ivan Culciu pensia conform art.13, lit. a) al Legii nr.1544-XII, reținând vechimea în serviciu de 24 ani, 05 luni, 08 zile, conform certificatului eliberat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia nr.34/19-1601 din data de 30 mai 2019 în quantum conform art.14, lit. a) al Legii nr.1544 cu achitarea pensiei și aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie – 17 mai 2019. (f.d.81, 88-93)

La 18 martie 2020, în termen, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 10 martie 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.96)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 07 octombrie 2020 a respins cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a menținut hotărârea din data de 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 142,143-151)

Instanțele de judecată în temeiul art.13, lit. a), art. 18, lit.c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544- XII din 23 iunie 1993 în colaborare cu pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr.78 din 21 februarie 1994 au concluzionat că cererea de chemare în judecată este întemeiată.

La caz, perioada de activitate a lui Ivan Culciu în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie urmează a fi calculată cu avantaje, deoarece penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri. (f.d.152,158-161)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Autoritatea recurentă a menționat că a calculat vechimea în muncă a lui Ivan Culciu pentru perioada de activitate în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie ca activitate de muncă un an vechime în muncă pentru un an de serviciu, deoarece avantajele de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor, care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu, cum este indicat în ordinul emis de Ministerul Afacerilor Interne.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 07 octombrie 2020, notificată prin intermediul poștei electronice Casei Naționale de Asigurări Sociale la 06 noiembrie 2020. (f.d. 153)

Casa Națională de Asigurări Sociale, în termen, a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat la 17 octombrie 2020 și recursul motivat la 19 noiembrie 2020.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas